

3981 2. Beh. af Forst. t. Finantslov f. Finantsaaret fra 1. April 1875 til 31. Marts 1876. 3982

maalet om en forøget Bevilling til fattige og begavede Elever paa Folkehøjskolerne. Jeg vil først, inden jeg gaar videre, henlede den ærede Ordsrørs Opmærksomhed paa, at der i Redaktionen af Betænkningen vistnok er faldet et Ord ud der, hvor Mindretallet omtales. Der staar nemlig, at Mindretallet kan ikke gaa til en stor Forhøielse af denne Konto, istedetfor at der skulde staa: „en saa stor Forhøielse“ (Verg: Ja). Jeg tror, at der hos Mindretallet findes en lige saa levende Interesse for denne Sag som hos Flertallet, og om Forhøielsen er stor eller ikke, er jo relativt. Jeg vilde gjerne gaa noget dybere ind paa dette Spørgsmaal; thi naar jeg har sluttet mig til dem, der ikke tro, at det for Driedelket er nødvendigt at gaa til en større Bevilling end 44,000 Kr., er det som sagt ikke, fordi min Interesse i den Henseende er mindre end Flertallets, men det er, fordi det er min Overbevisning, at den nævnte Sum for Tiden er tilstrækkelig. Det ærede Medlem for Sorø Amts 2den Valgkreds (Alberti), der nu havde Ordet, udtalte, at Forslaget om at bevilge 66,000 Kr. var det bedste af alle de Forslag, der vare stillede til Finantsloven. Det er et stærkt Udtryk, og jeg skal ikke gaa saa vidt; men jeg vil dog sige, at jeg tillægger disse Bevillinger en overordentlig stor Betydning, og jeg er overbevist om, at der herigjennem udrettes overordentlig meget godt. Naar jeg kun vil gaa til at bevilge 44,000 Kroner for iaar, grunder det sig paa en Beregning over, hvad der har været anvendt og været Brug for i det sidste Aar. Jeg maa bede om Tilladelse til at angive Tallene i Dalere, da den Bevilling, der først er givet, har haft den Betegnelse, og jeg i den Beregning, jeg har foretaget, ogsaa har benyttet Dalere; men det forstaas jo ogsaa lige saa godt som Kroneberegningen. Af Listen over Antallet af dem, der have søgt Fripladser paa Folkehøjskoler, som findes i Betænkningens Side. 491—94, vil det ses, at der i Angivelserne fra nogle af Amtene ikke er gjort nogen Adskillelse imellem, hvormange mandlige og kvindelige Elever, der have søgt om Understøttelse, men de ere angivne med et samlet Tal. Jeg har derfor tilladt mig i mit Overlag, at antage, at en Trediedel af Ansøgerne have været kvindelige og to Trediedel mandlige Elever, hvilket omtrent vil passe med Virkeligheden, og selv om der deraf skulde resultere en lille Feil, saa vil det ikke kunne faae nogen synlig Betydning for det endelige Resultat. Derefter kommer jeg til det Udslag, at Antallet af Ansøgere har forrige Aar været 222 mandlige og 142 kvindelige Elever, og af disse

have 175 mandlige og 77 kvindelige Elever opnaaet at faae Understøttelse. Gaar jeg nu ud fra, at alle de, der ikke have faaet Understøttelse, vilde have faaet Maximum af dette Beløb, der i Almindelighed gives som Understøttelse til disse Elever, nemlig 60 Daler til mandlige og 30 Daler til kvindelige Elever, (En Stemme: Det er for lidt), det Spørgsmaal skal jeg senere komme til at omtale, og gaar jeg tillige ud fra, at det Beløb af 11,000 Rd., som er bevilget, er blevet anvendt til de respektive 175 og 77 mandlige og kvindelige Elever, der have faaet Understøttelse, saa vil den Forøgelse af Summen, som vilde have været nødvendig, sidste Aar for at tilfredsstille alle Ansøgere, have været for de mandlige Elevers Vedkommende 2,820 Rd. og for de kvindelige Elevers 1,950 Rd., altsaa ialt 4,770 Rd. Nu vil jeg imidlertid, forinden jeg gaar videre, dog gjøre den Bemærkning, at det er baade nødvendigt og rigtigt, at der fra Skoleaadernes Side vrages mellem Ansøgerne og ikke gives Understøttelse til dem Alle. Der er navnlig blandt dem, der søge, saa unge Menneker, som lige nylig ere konfirmerede, og som efter min Opfattelse paa Grund af Højskolerne hele Maade at virke paa ikke ere ret kvalificerede til at komme paa disse Skoler. Vi vide jo Alle, at der paa Folkehøjskolerne undervises gennem mundtlige Foredrag, og det er en nødvendig Betingelse for, at Eleverne kunne have Godt af denne Undervisning, at de ere istand til at følge saadanne mundtlige Foredrag, hvorved jeg gaar ud fra, at disse ere anlagte saa jevnt og ligefrem, som det paa nogen Maade er muligt. Jeg veed, at der er Forældre og Bergere omkring i Landet, der ogsaa opfatte Folkehøjskolerne saaledes, at ganske unge Menneker kunne komme ind paa dem: strax efter deres Konfirmation; men jeg har den Opfattelse, og jeg kender af egen Erfaring dertil, at Folkehøjskoleforstanderne se helst, at Eleverne have en noget modnere Alder, og at de ere blevene saa gamle, at de kunne begynde at tænke selvstændigt. Jeg gaar altsaa ud fra, at det vil være rigtigt, at der vrages noget, og der kan jo ogsaa foruden Alderen være andre Grunde til at vrage enkelte. Det skal jeg imidlertid ikke komme ind paa; det vil jo i alt Fald kun blive ganske enkelte. — Det samlede Antal af dem, der have søgt paa Højskolerne, har jeg altsaa angivet, og ligeledes Antallet af dem, som ikke have faaet Understøttelse. Jeg skal kun tilføje, at der af dem, som ansøgte, var 47 mandlige og 65 kvindelige Ansøgere, som ikke opnaaede Understøttelse Afbrydelse af Verg og Th. Nielsen: Sammen-